

نقش کمیته های ولایتی ادغام مجدد

در

ارائه خدمات به عودت کنندگان و بیجاشدگان

(قسمت دوم)

در قسمت قبلی اهمیت و ساختار کمیته های ولایتی ادغام مجدد مورد بحث و بررسی قرار گرفت. همچنان بصورت مختصر به وظایف این کمیته ها نیز اشاره شد اما در این قسمت به وظایف و صلاحیت کمیته ها پرداخته خواهد شد.

وظایف کمیته ها:

قبل از این که این کمیته ها عملاً به کار آغاز نمایند، سندی به نام لایحه وظایف برای آنان ترتیب گردید. در بخشی از این سند آمده است: "در مجموع کمیته های استقرار مجدد ولایتی بمنظور هماهنگی، منسجم ساختن و موثریت منابع مالی اختصاص داده شده ملی و بین المللی در سطح ولایات برای فعالیتهای استقرار مجدد عودت کننده گان، شناسایی اولویت ها، بحث و تصمیم گیری در مورد طرح و تطبیق پروژه های کمک به استقرار مجدد در مطابقت با استراتژی و پلانهای وزارت امور مهاجرین و عودت کننده گان، ایجاد گردیده که وزارت امور مهاجرین و عودت کننده گان و اداره ولایتی را درین زمینه کمک مینماید. وظایف مشخص کمیته قرار ذیل است:

- کمیته نقش ارتباط دهنده و هماهنگ کننده با وزارت محترم امور مهاجرین و عودت کنندگان در ارتباط به استقرار مجدد عودت کننده گان را خواهد داشت و جوانب ذیدخل شامل نهادهای دولتی، مؤسسات ملی و بین المللی، مؤسسات UN، جامعه مدنی و ارگانهای انتخابی بخاطر تشریک مساعی در هماهنگی استقرار مجدد عودت کنندگان، تشویق و ترغیب مینماید.
- حمایت و ایجاد میکانیزم ارجاع و تعقیب استقرار مجدد عودت کننده گان.
- تشخیص اولویت های استقرار مجدد عودت کننده گان و بیجا شده گان داخلی در ولایات مربوطه.
- مرور، بحث و تصمیم گیری در مورد موضوعات مربوط به استقرار مجدد عودت کننده گان در سطح ولایت.
- تهیه پلان استقرار مجدد ولایتی در مشوره با نهاد های ذیدخل، اجرا و تطبیق آن در سطح ولایت.

- اظهار نظر و مشورت دادن به مقامات ولایت، برنامه های جامعه جهانی در ولایات به هدف ایجاد تسهیلات برای عودت کنندگان و بهبود وضعیت آنها در مطابقت با پلانها و استراتژی وزارت امور مهاجرین و عودت کنندگان و طرح های کمیته فرعی شورای وزیران در مورد مسایل مربوط به عودت و ادغام مجدد. "

بر اساس لایحه وظیفه ای که برای آن ترتیب گردیده است؛ نقش بسیار مهمی در سامان دهی عودت کنندگان در ولایات بر عهده دارند. چنانکه در بند چهارم لایحه وظیفه از تصمیم گیری در مورد موضوعات مربوط به استقرار مجدد عودت کنندگان در سطح ولایت تذکر بعمل آمده است. این امر نشان می دهد که بعد از ایجاد کمیته ها، نقش محوری در هر ولایت در زمینه مدیریت امور کمک رسانی و استقرار مجدد عودت کنندگان را آنها بر عهده خواهند داشت.

با وجود محوریتی که در بند چهارم لایحه وظایف کمیته های استقرار مجدد ولایتی از آن یاد شده است، تناقضاتی نیز در این لایحه وظایف وجود دارد. در بند ششم لایحه وظایف از ارائه مشوره به مقامات ولایت و نهادهای بین المللی در مطابقت با برنامه های اساسی وزارت امور مهاجرین و عودت کنندگان و طرح های کمیته فرعی شورای وزیران تذکر داده شده است. این در حالی است که در بند چهارم به نحوی از استقلالیت و این که مسئولیت کامل تمامی امور عودت کنندگان در ولایت را کمیته برعهده خواهد داشت، صحبت شده است. البته این امر می تواند از یک جانب خوب تلقی گردد، به این معنی که تمامی ولایات با مرکز کاملاً هماهنگ بوده و برنامه های آنان از جانب وزارت امور مهاجرین و کمیته فرعی شورای وزیران کنترل و نظارت شده و از انسجام خوبی برخوردار خواهد بود. از جانب دیگر بدلیل خصوصیات منحصر به فردی که هر ولایت دارد نمی توان تعریف یکسان و همه جانبه ای از فعالیت کمیته ها در تمامی ولایات داشت.

صلاحیت کمیته ها:

کمیته های ادغام مجدد ولایتی بر اساس لایحه وظیفه ای که برای آن ها تعریف گردیده است، صلاحیت رسیدگی به تمامی امور عودت کنندگان را در ولایات دارند. ولی اگر نگاه مختصری به ماهیت و ساختار نهادها و سازمانهای عضو کمیته داشته باشیم، می توان دریافت که تفاوت ها و شباهت های زیادی میان اعضای این کمیته ها وجود دارد. این موضوع می تواند از یکطرف چالشی برای فعالیت کمیته ها باشد ولی از جانب دیگر این مسأله می تواند نقطه عطفی برای انجام بهتر وظایف کمیته ها باشد.

تفاوت ها:

۱. ساحات تحت پوشش: برخی از نهادهای عضو کمیته مانند ادارات دولتی و برخی سازمان های بین المللی مانند UNHCR یا WFP در تمامی ولایات فعالیت دارند اما اکثریت نهادهای عضو کمیته این گونه نیستند و فقط در یک یا چند ولایت محدود فعالیت دارند مانند: سازمان بین المللی مهاجرت (IOM) یا NRC و ....

۲. حوزه کاری: حوزه کاری بسیاری ادارات یا نهادهای عضو کمیته با یکدیگر متفاوت است. مأموریت برخی از ادارات بصورت مشخص و مستقیم عودت کنندگان، بیجاشدگان و مهاجرین است. از نمونه این ادارات می توان به وزارت امور مهاجرین، کمیساریای ملل متحد در امور پناهندگان، سازمان بین المللی مهاجرت و ... اشاره نمود. ولی وظیفه برخی نهادهای دیگر مانند سازمان جهانی غذا، تعداد زیادی از ادارات دولتی و برخی سازمان های دیگر بصورت مستقیم عودت کنندگان، بیجاشدگان و مهاجرین نیست. این نهادها در کنار رسیدگی به امور اصلی شان، برنامه های فرعی را برای عودت کنندگان، بیجاشدگان و مهاجرین راه اندازی می نمایند.

۳. منابع تمویل: منابع مالی آنعده از اعضای کمیته که مربوط به دولت است از طریق بودجه عمومی دولت افغانستان تمویل می شوند ولی نهادهای بین المللی از طریق کمک های بشردوستانه کشورهای دیگر تمویل می شوند.

شبهات ها:

۱. هدف: تمامی اعضای کمیته های ادغام مجدد ولایتی روی یک هدف که عبارت است از ارائه خدمات به عودت کنندگان و ادغام پایدار عودت کنندگان کار می نمایند.

۲. برنامه کاری: اعضای کمیته های ادغام مجدد ولایتی در کنار این که فعالیت های خاص خود را دارند، برنامه های کاری شان را در زمینه رسیدگی به وضعیت عودت کنندگان بصورت مشترک تدوین و اجرا می نمایند.

۳. رهبری: اعضای کمیته های ادغام مجدد ولایتی تحت نظر مستقیم والی هر ولایت کار می نمایند. هر چند نهادهای عضو هر کدام بصورت مستقل و جداگانه مسئولان خود را دارند.

با وجود تفاوت ها و شبهات هایی که بین اعضای کمیته وجود دارد، همه در راستای یک هدف کار می نمایند.